

Huvudman

Malmö kommun

kommunstyrelsen@malmo.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Rådmansvångens skola i Malmö kommun.

Beslut

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 3 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Malmö kommun avseende brist rörande anmälan om kränkande behandling. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Om ärendet

Skolinspektionen har höstterminen 2023, utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden, inlett en tillsyn av Rådmansvångens skola i Malmö kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Rådmansvångens skola följer gällande bestämmelser om trygghet och studiero samt motverkande av kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom verksamhetsbesök samt intervjuer med elever, lärare och personal i elevhälsan 5 december 2023. Rektor har intervjuats den 7 december 2023 och representant för huvudmannen har intervjuats den 20 februari 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling, anmälningar och utredningar avseende kränkande behandling samt utredningar när elev vid

upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Avstående från ingripande

Skolans arbete med att skapa trygghet och studiero samt motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling

Elever uppger i intervju att de inte alltid känner sig trygga och att det ofta är stökigt i skolans korridorer. Om de känner sig otrygga tar de kontakt med lärare, mentor eller representanter för elevhälsan. Elever i samtliga årskurser uppger att det inte är tillräckligt många vuxna i korridorerna under rasterna. Lärare uppger i intervju att tryggheten under lektionstid är bra men att eleverna inte fullt ut är trygga under rasterna. Lärare och representanter för elevhälsan delar elevernas bild av att det behövs fler vuxna ute i verksamheten. De uppger att skolans nya lokaler är större och därmed svårare att överblicka samt att rektor under en period tog in väktare till följd av problem med att vissa elever utlöste skolans brandlarm. Av samtliga intervjuer framgår att eleverna får besvara frågor om trygghet genom trygghetsenkäter. Lärare, representanter för elevhälsan, rektor samt representant för huvudmannen uppger att när trygghetsenkäterna är genomförda analyseras resultatet och åtgärder sätts in. Genom trygghetsenkäterna har bland annat identifierats ett antal otrygga platser där kameraövervakning skulle behövas.

Vidare berättar rektor och lärare att man har en trygghetsgrupp på skolan där rektor, kurator, elevkoordinator, representant från lärarlagen samt referenselever deltar. Trygghetsgruppen har bland annat genomfört trygghetsvandringar. Av intervjuer med lärare och rektor framgår att skolan arbetar enligt den så kallade Rådmanmodellen, vilken bland annat behandlar frågor om bemötande, respekt och värdegrundsarbete.

Av intervju med representant för huvudman framgår i huvudsak följande. Rådman svängens skola har från och med december 2023 tydliggjort ett rastvakt-schema. Skolan har också under år 2024 fått en ökad budget med tre miljoner, vilket möjliggör för rektor att anställa ytterligare personal till verksamheten. Trygghetskameror kommer att installeras på skolan så snabbt som möjligt. Den ursprungliga planen var att installera kamerorna under år 2025 men huvudmannen ser en möjlighet att installera kamerorna redan nu.

Plan mot kränkande behandling

Elever uppger i intervju att de känner till skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling samt att lärarna gått igenom planen med dem. Lärare och rektorn berättar att eleverna är delaktiga i arbetet med att ta fram planen mot kränkande behandling genom elevrådet och trygghetsgruppen. Rektor uppger i intervju att man tar in elever från elevrådet att vara med i analysarbetet. Lärare uppger i intervju att det även finns en förkortad version av planen som används när planen ska kommuniceras med eleverna.

Skolinspektionen har inför tillsynsbesöket tagit del av Rådman svängens plan mot kränkande behandling för läsåren 2022/2023 och 2023/2024. Den senaste planen mot diskriminering och kränkande behandling innehåller bland annat en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts samt skolans målsättningar för trygghetsarbetet under innevarande läsår. Av planen framgår även de aktiviteter som avses genomföras under kommande läsår samt vem eller vilka som ansvarar för genomförandet.

Agerande, anmälan och utredning vid kränkande behandling

Flera elever berättar att lärare reagerar och säger till elever om de ser en situation som kan vara en kränkning, att vårdnadshavare kan bli kontaktade och att det händer att elever blir avstängda från skolan. Några elever berättar att lärarna inte alltid reagerar, framförallt när elever använder kränkande ord mot varandra. Eleverna uppger att det är vanligt att elever kränker varandra verbalt och de tycker att lärarna låter mycket passera. Några elever uppger att om det rör sig om grova verbala kränkningar så reagerar lärarna och då händer det att lärare också gör en kränkingsanmälan.

Lärare uppger i intervju att om man som lärare ser något som man uppfattar som kränkande behandling så anmäler man det i skolans digitala system. Lärare uppger dock att man inte alltid gör en anmälan om kränkande behandling om det rör sig om ett kränkande språkbruk elever emellan eftersom det skulle vara omöjligt att agera mot den stora mängd skällsord som dagligen förekommer i skolan. Lärarna uppger att man anmäler allvarligare incidenter eller om en elev vid upprepade tillfällen blir kallad för fula ord.

Rektor uppger att allt som kommer till hens kännedom anmäls och att hen inte delar elevens och lärares uppfattning att alla kränkningar inte anmäls. Rektor uppger även att om en lärare hör ett verbalt uttryck så krävs det också att eleven uttryckt att hen känner sig kränkt.

Lärare, elevhälsan och rektor uppger att kränkningar som anmäls till rektor utreds och att åtgärder sätts in. Av dokumentation som har getts in inför tillsynen framgår att händelser som anmäls till rektor och huvudman utretts och att åtgärder vidtagits. Av intervju med representant för huvudmannen, rektor samt representanter för elevhälsan framgår att huvudmannen automatiskt får information om kränkingsanmälningar då anmälningarna upprättas i det digitala systemet och att huvudmannen kan följa processen i det digitala systemet. Det framgår även att huvudmannen följer upp att åtgärder vidtas.

Huvudmannen uppger i intervju att det efter Skolinspektionens besök har genomförts en utbildningsinsats vid skolenheten. Ledningsgruppen och övriga representanter har utifrån en fallbeskrivning arbetat med frågor om vad som utgör en kränkning. Skolan har vidare behandlat frågor kring hur en kränkning definieras i lagstiftningen, tittat på vilka utmaningar som finns när det gäller att ha en samsyn i dessa frågor samt hur Rådmansmodellen passar in i detta arbete. Arbetet med att komma åt verbala kränkningar kommer att fortsätta och skolan har för avsikt att involvera elevernas vårdnadshavare i detta arbete.

Förebyggande arbete för att skapa studiero

Elever uppger att studieron är varierande, att studieron beror på vilken lärare som undervisar samt klassens storlek.

Elever, lärare, representanter för elevhälsan samt rektor berättar att skolan använder sig av Rådmansmodellen i det förebyggande arbetet för att skapa studiero. Modellen syftar till att uppnå en likvärdighet i alla klassrum och den innebär att skolan arbetar utifrån bestämda strukturer och rutiner där lektioner startas och avslutas på samma sätt. Modellen handlar även om hur skolan arbetar med bemötande, exempelvis att alla ska mötas med respekt. Rektor uppger även att alla elever ska ställa sig i ett led utanför klassrummet innan man går in gemensamt. Representant för huvudman uppger i intervju att lärarna ger uttryck för att man vill göra lika och arbeta aktivt med Rådmansmodellen så att eleverna kan känna igen sig och målsättningen är att det värdegrundade arbetet ska prägla undervisningen än mer i framtiden. Av intervju med elevhälsans representanter och rektor framgår att skolan har identifierat behov av förstärkt arbete med studieron i en av klasserna i högstadiet samt att skolan därför planerar att skapa tre mindre studiegrupper i den aktuella klassen. Rektor uppger vidare att vissa lärare behöver mer stöd i arbetet med att skapa studiero, bland annat genom att utveckla sitt ledarskap.

Forum för samverkan, ordningsregler och skriftlig rutin för hantering av mobiltelefoner

Samtliga intervjugrupper uppger att det finns forum för samråd med eleverna i form av främst elevråd och mentorstid, men också klassråd. Elever uppger i intervju att skolans ordningsregler lyfts på klassråd. Rektor uppger att eleverna är delaktiga i utarbetande och uppföljning av skolans ordningsregler och trivselregler

vid klassråd och vid skolans elevråd. Av inkommen dokumentation framgår att skolan har en rutin för hur de ska gå tillväga vid omhändertagande av mobiltelefoner. Enligt skolans rutin ska samtliga mobiltelefoner lämnas in vid skoldagens start och lämnas tillbaka när skoldagen avslutas. Mobiltelefonerna förvaras i avsedda mobillådor med klassmarkering samt markering för var och en elev i klassen.

Åtgärdande arbete för att skapa trygghet och studiero

Elever uppger i intervju att elever som bryter mot ordningsreglerna eller klassrumsreglerna kan få lämna klassrummet. Samtliga intervjugrupper uppger att skolan har en konsekvenstrappa som tillämpas om eleverna bryter mot skolans ordningsregler samt att det har hänt att elever blivit avstängda eller omplacerade inom skolenheten. Lärare, elevhälsans representanter samt rektorn uppger att om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt anmäls eleven till elevhälsan, en utredning genomförs och åtgärder sätts in. Av dokumentation som har getts in framgår att utredningar startats om en elev vid upprepade tillfällen stör ordningen eller uppträder olämpligt, att elevens vårdnadshavare och elevhälsan involverats i utredningen samt att rektorn beslutat om åtgärder. Vidare uppger rektor att skolan har konkretiserat konsekvenstrappan samt konkretiserat för mentorerna hur de systematiskt ska arbeta med elever som bryter mot skolans regler och hur de ska arbeta med att göra orosanmälningar.

Av samtliga intervjuer med personalen framgår att om de känner oro för att en elev på skolan far illa gör de en orosanmälan. Rektor uppger att skolan har rutiner gällande anmälan till socialnämnden.

Rättslig reglering

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och kränkande behandling

Av 5 kap. 3 § andra stycket skollagen framgår bland annat att huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet.

Av 6 kap. 7 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 2 § förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Agerande, anmälan och utredning vid kränkande behandling

Av 1 kap. 5 § skollagen framgår att var och en som verkar inom utbildningen bland annat aktivt ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Av 5 kap. 6 § skollagen framgår att personal får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förebyggande arbete för att skapa studiero

Av 5 kap. 3 § andra stycket skollagen framgår bland annat att huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa studiero.

Forum för samråd, ordningsregler och skriftlig rutin för hantering av mobiltelefoner

Av 4 kap. 13 § skollagen framgår att det vid varje skolenhet ska finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna som behandlar frågor som är viktiga för verksamheten och som kan ha betydelse för eleverna.

Av 5 kap. 4 e § skollagen framgår att det för varje skolenhet ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Rektorn beslutar om sådana rutiner.

Av 5 kap. 5 § skollagen framgår att det för varje skolenhet ska finnas ordningsregler som beslutas av rektorn. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna.

Åtgärdande arbete för att skapa trygghet och studiero

Av 5 kap. 9 § skollagen framgår att om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Av 5 kap. 10 § skollagen framgår att rektorn, med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket, ska se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Av 29 kap. 13 § skollagen och 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) framgår att om personal på skolan får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa är de skyldiga att genast anmäla detta till socialnämnden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att delar av Rådmansvängens skolas arbete med att anmäla kränkande behandling inte fullt ut uppfyller författningarnas krav. Utredningen visar att personal som får kännedom om att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling reagerar och agerar samt att allvarliga kränkningar anmäls till rektor. Rektor uppger visserligen att alla kränkningar anmäls. Det framgår emellertid av intervjuer med såväl elever som lärare att verbala kränkningar inte alltid anmäls till rektor. Enligt lärare anmäls verbala kränkningar endast om det är fråga om allvarligare eller upprepade kränkningar. Detta är en brist. Personal ska inte göra en värdering av allvarlighetsgraden i en kränkning innan den anmäls till rektor och huvudman, utan utredningen får visa om det varit fråga om kränkande behandling eller inte. Det har däremot inte framkommit annat än att de anmälningar som görs kommer till rektors och huvudmannens kännedom genom det digitala systemet för anmälningar, samt att en utredning görs och att åtgärder sätts in.

Vad gäller övriga delar av arbetet med trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling framkommer av ovan redovisade omständigheter inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav. Det framgår visserligen av utredningen att det finns elever som inte känner sig trygga i skolans korridorer, att elever upplever en låg vuxennärvaro på rasterna samt att det finns tillfällen när elever upplever bristande studiero, men Skolinspektionens utredning visar samtidigt att det bedrivs ett förebyggande samt åtgärdande arbete för att skapa trygghet och studiero. Det framgår att skolan kartlägger elevernas trygghet och studiero samt att åtgärder sätts in utifrån en analys av kartläggningens resultat.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa, den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse, eller

om det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande.

Malmö kommuns verksamhet vid Rådmansvångens skola uppfyller inte fullt ut författningarnas krav vad gäller anmälan om kränkande behandling. Utredningen visar att personal inte anmäler alla kränkningar till rektor och huvudman. Av uppgifterna i ärendet framgår dock att huvudmannen, efter Skolinspektionens besök, har genomfört en utbildningsinsats vid skolenheten där definitionen av vad som utgör kränkande behandling har behandlats på olika sätt. Huvudmannen har också uppgett att arbetet med att komma åt verbala kränkningar kommer att fortsätta vid skolan. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att det finns särskilda skäl att avstå från att ingripa.

Beslutet har fattats av utredare Hanna Lindvall.

Utredare Gustav Nilsson har varit föredragande i ärendet.

I ärendets handläggning har även utredare Ida Sköld Aliefendic medverkat.

X Hanna Lindvall

Beslutsfattare
Signerat av: Hanna Lindvall

X Gustav Nilsson

Föredragande
Signerat av: Gustav Nilsson